

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

**до проекту Закону України
про адміністративний збір
(реєстр. № 4380 від 16.11.2020)**

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 1 грудня 2021 року (протокол № 59) розглянув проект Закону про адміністративний збір (реєстр. № 4380 від 16.11.2020) поданий народними депутатами України Білозір Л. М., Вацаком Г. А., Міньком С. А. та іншими.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Законопроект розроблений з метою впорядкування відносин у сфері плати за надання адміністративних послуг, забезпечення прозорості цих відносин, а також для підтримання сталого та якісного надання адміністративних послуг за рахунок обґрунтованих (раціональних) розмірів адміністративного збору.

Пропонується на законодавчому рівні визначити єдині засади і критерії платності та безплатності адміністративних послуг, порядок визначення конкретних розмірів адміністративного збору, процедуру його сплати. Також пропонується визначити конкретні розміри адміністративного збору за так звані «базові» адміністративні послуги, тобто це послуги яких потребують усі фізичні та юридичні особи, та інші затребувані послуги. Наразі цей законопроект передбачає чіткі розміри адміністративного збору за понад 170 найпопулярніших адміністративних послуг.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку зазначає, що не має зауважень щодо розгляду законопроекту і його прийняття не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму експертному висновку висловлює такі зауваження:

1. Не підтримується поділ адміністративних послуг на так звані «базові» та «не базові» (стаття 2 законопроекту), оскільки не існує об'єктивних критеріїв для поділу адміністративних послуг на такі категорії.

Зазначений поділ не відповідає чинним положенням Закону України «Про адміністративні послуги», зокрема, статтю 4 цього Закону передбачено, що

державна політика у сфері надання адміністративних послуг базується на принципах верховенства права, у тому числі законності та юридичної визначеності, а також відкритості та прозорості.

2. Встановлення розмірів адміністративного збору за «базові» адміністративні послуги у Додатку до законопроекту - Переліку базових адміністративних послуг та прирівняних до них дій з розмірами плати за їх надання (адміністративних зборів) (далі - Додаток до законопроекту) також не підтримується, з огляду на недоцільність створення цього переліку, адже він не регулює нові правовідносини, а лише перебирає на себе положення інших законів.

Розміри адміністративного збору, визначені у Додатку до законопроекту, не відповідають положенням статей 9 та 10 цього ж законопроекту.

Зокрема, частиною першою статті 9 законопроекту передбачено, що розмір адміністративного збору визначається на основі розрахунків переліку витрат на надання адміністративної послуги (собівартості).

Проте, немає жодного зв'язку між розмірами адміністративних зборів, встановлених у Додатку до законопроекту, та собівартістю відповідних адміністративних послуг.

Наприклад, вартість послуги обміну посвідчення водія на право керування транспортними засобами, (виданого вперше строком дії на 2 роки, старого на нове або у разі знищення), передбаченої пунктом 12.3 Додатку до законопроекту, складає 220 гривень. Водночас, вартість бланку для надання цієї послуги складає 219 гривень. Тобто, відповідно до цієї пропозиції, собівартість адміністративної послуги, включаючи прямі та непрямі витрати на її надання, складає лише 1 гривню.

Частиною першою статті 10 законопроекту передбачено, що розмір адміністративного збору визначається на недискримінаційній основі та не повинен бути перешкодою суб'єктам звернення в отриманні адміністративної послуги.

Однак, розмір адміністративного збору за державну реєстрацію шлюбу відповідно до пункту 1.3.1 Додатку до законопроекту складає 200 грн. Обґрунтування щодо встановлення плати за цю послугу, майже у 300 разів більше порівняно із чинним розміром збору, не наведено. Водночас, такий підхід до встановлення адміністративного збору створить перепону для отримання цієї послуги громадянами, зокрема малозабезпеченими, та спричинить збільшення кількості випадків не реєстрації шлюбу, народження дітей поза шлюбом та інші негативні наслідки.

В той же час, неможливо оцінити об'єктивність та обґрунтованість встановлення розмірів адміністративного збору у Додатку до законопроекту, оскільки супровідні документи до законопроекту не містять фінансово-економічних розрахунків та обґрунтувань встановлення адміністративного збору саме у таких розмірах.

3. Щодо норм, передбачених частинами 3 та 5 статті 9 законопроекту, пропонуємо замінити їх положенням, що Методика розрахунку розміру плати за надання адміністративної послуги (адміністративного збору) встановлюється Кабінетом Міністрів України.

4. Не підтримується норма, передбачена частиною другою статті 11 законопроекту «Адміністративний збір може бути встановлений у підвищеному розмірі, якщо суб'єктом звернення порушуються визначені законодавством строки для звернення за відповідною адміністративною послугою, або у випадках втрати документів (крім ситуацій, пов'язаних з надзвичайними ситуаціями)».

Оскільки, метою справляння адміністративного збору, зокрема відповідно до частини першої статті 5 законопроекту, є повна або часткова компенсація державі та/або територіальній громаді витрат на надання адміністративної послуги, а не покарання суб'єкта звернення за послугою. Крім цього, відповідальність за порушення строків та порядку надання окремих адміністративних послуг вже встановлена Кодексом України про адміністративні правопорушення (статті 192, 197, 203).

Народні депутати України - члени Комітету під час обговорення законопроекту зазначили про слушні зауваження та пропозиції Міністерства цифрової трансформації України, та зауважили, що законопроект потребує доопрацювання в частині впорядкування відносин у сфері плати за надання адміністративних послуг та встановлення обґрунтованих розмірів адміністративного збору.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет **ухвалив:**

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики під час розгляду вищезазначеного законопроекту врахувати зауваження висловлені Міністерством цифрової трансформації України.

2. Направити висновок Комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Голова Комітету

М. Крячко